

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

URSACHE Petru

judecători

NICOLAEV Ghenadie

MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Todica Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Todica Vasile Valentin, *născut la 12 martie 1974, originar și domiciliat în s. Zahoreni, r-nul Orhei.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.04.2014 – 31.03.2015;

Instanța de apel: 28.05.2015 – 01.07.2015;

Instanța de recurs: 17.12.2015 – 27.01.2016.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 31 martie 2015, Todica V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art.197 alin.(2) lit. a) Cod penal la 4 ani închisoare, iar conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu ispășirea ei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *in fapt*, a constatat că Todica V., în noaptea de 15 spre 16 martie 2014, ora exactă nu a fost stabilită, acționînd în scopul

sustragerii bunurilor altei persoane, prin deteriorarea uşii de la intrare, a pătruns în domiciliul cet. Berco V. din s. Zahoreni, r-nul Orhei, de unde a sustras pe ascuns un notebook de model „Emachines” de culoare neagră în sumă de 4200 lei, cauzându-i părţii vătămate o pagubă materială considerabilă.

Tot el, la 19 februarie 2014, aproximativ la ora 12:00, avînd intenţia unică de distrugere a bunurilor altei persoane, aflîndu-se pe teritoriul Gospodăriei Țărăneşti „V.Căpăţină” din s. Podgoreni, r-nul Orhei, dîndu-şi seama de caracterul prejudiciabil al acţiunilor sale, în scop de răzbunare drept consecinţă a conflictului ce a avut loc între el şi Căpăţină V., a incendiat aproximativ 1600 kg de ciocleje, evaluat de către ultimul la preţul de 1500 lei.

Tot el, la 20 februarie 2014, aproximativ la ora 23:00, continuîndu-şi intenţiile sale criminale de a distruge bunurile altei persoane, aflîndu-se pe teritoriul Gospodăriei Țărăneşti „V.Căpăţină” din s. Podgoreni, r-nul Orhei, dîndu-şi seama de caracterul prejudiciabil al acţiunilor sale, în scop de răzbunare drept consecinţă a conflictului ce a avut loc între el şi Căpăţină V., a incendiat 3 m³ de lemne de salcîm la preţul de 300 lei per m³, în sumă totală de 900 lei.

Tot el, la 14 martie 2014, aproximativ la ora 23:00, aflîndu-se pe teritoriul Gospodăriei Țărăneşti „V.Căpăţină” din s. Podgoreni, r-nul Orhei, dîndu-şi seama de caracterul prejudiciabil al acţiunilor sale, în scop de răzbunare drept consecinţă a conflictului ce a avut loc între el şi Căpăţină V., intenţionat a incendiat 12 m³ de lemne de salcîm la preţul de 300 lei per m³, în sumă totală de 3600 lei, apoi a introdus intenţionat în gaura de la uşa depozitului un mănunchi de fîn incendiat de la care s-a aprins nutreţul-aspru ce era stocat în depozit, în cantitate de 165 tone în valoare de 165000 lei, un utilaj agricol de model „DKY-2M” la preţul de 78600 lei, un aparat electric de model „IPB-100” la preţul de 500 lei, un aparat electric de model „PY-100” la preţul de 1000 lei, un aparat electric de model „nPE-160” la preţul de 2200 lei şi 22 metri de cablul electric cu demisiunea de 20 mm la preţul de 350 lei per metru, în valoare totală de 7700 lei, cauzându-i astfel părţii vătămate o daună materială în proporţii mari în sumă de 255000 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanţa a reţinut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracţiunilor prevăzute la art. 186 alin. (2) lit.c) şi d) Cod penal, furtul, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuinţă şi cu cauzarea de daune în proporţii considerabile* şi art. 197 alin. (2) lit.a) Cod penal, adică *distrugerea sau deteriorarea intenţionată a bunurilor, dacă aceasta a cauzat daune în proporţii mari, săvîrşite prin incendiere, explozie sau prin o altă modalitate periculoasă*.

3. Nefiind de acord cu sentinţa primei instanţe, reprezentantul părţii vătămate Căpăţină V. şi inculpatul Todica V. au atacat-o cu apel.

3.1. Reprezentantul părții vătămate Căpățină V. a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsa mai aspră, de 10 ani închisoare, pe motiv că pedeapsa aplicată acestuia este prea blândă în coraport cu faptele comise. De asemenea a solicitat admiterea acțiunii civile și încasarea prejudiciului material în sumă de 305620 lei și cel moral în sumă de 30000 lei din contul statului, dat fiind faptul că el și soția sa sînt pensionari, iar organul de urmărire penală este obligat să contribuie la recuperarea prejudiciului cauzat de inculpat.

3.2. Inculpatul Todica V., a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare în baza art.197 alin.(2) lit.a) Cod penal, pe motiv că instanța și-a bazat concluziile de vinovăție a lui doar pe declarațiile reprezentantului părții vătămate Căpățină V. și pe certificatele cu privire la suma prejudiciului material, care este exagerat de mare. Toate aceste certificate au fost întocmite personal de Căpățină V., iar datele introduse în ele, referitor la bunurile distruse în rezultatul incendierii și quantumul pagubei nu sînt confirmate prin careva probe, fiind în contradicție cu probele acumulate la faza urmăririi penale; nu corespunde realității și nu este confirmată prin careva probe nici afirmația lui Căpățină V. că în rezultatul incendierii depozitului a ars și a fost defectat utilajul agricol și aparatul electric, deoarece nici în procesul-verbal de cercetare la fața locului, nici în actul de constatare a incendiului, nu se menționează nici un fel de utilaj.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2015, apelurile reprezentantului părții vătămate Căpățină V. și a inculpatului Todica V. au fost respinse, ca nefondate.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că verificînd în ședința de judecată probele administrate și cercetate de prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, instanța de apel a ajuns la concluzia că acestea demonstrează vinovăția lui Todica V. în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art.186 alin.(2) lit.c) și d) și art.197 alin.(2) lit.a) Cod penal, fiind bazate pe declarațiile reprezentantului părții vătămate Căpățină V., a martorilor Druță V., Șalin P., cît și actele cauzei – procesele-verbale de reconstituire a faptei din 25.03.2014, de cercetare la fața locului din 15.03.2015 și 17.03.2014, de consemnare a denunțului din 17.03.2014, de ridicare și examinare a notebook-ului din 17.03.2015, actul de constatare a incendiului din 15.03.2014, raportul de expertiză nr.4916/22 din 24.03.2014.

Instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75, 76-77 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corijării și reeducării inculpatului.

Totodată, instanța de apel a menționat că infracțiunile incriminate inculpatului au fost săvârșite în stare de recidivă, astfel în speță nu poate fi aplicată o pedeapsă mai blândă, or, prima instanță corect a stabilit pedeapsa pentru comiterea infracțiunilor imputate de 5 ani închisoare, cu ispășirea ei în penitenciar de tip închis.

Cît privește apelul declarat de reprezentantul părții vătămate Căpățină V. în latura civilă, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat, deoarece acesta a înaintat acțiunea civilă solicitînd încasarea prejudiciului material în sumă de 305620 lei și cel moral în mărime de 30000 lei, însă pe parcursul judecării cauzei a modificat cerințele indicînd diferite sume, fără a prezenta careva probe pertinente și concludente care să certifice quantumul prejudiciului material cauzat. Iar din actul de constatare a incendiului din 15.03.2014, s-a constatat că paguba în urma incendiului constituie suma de 59000 lei, astfel considerînd că prima instanță just a admis în principiu acțiunea civilă urmînd ca asupra quantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă. Mai mult ca atît, instanța de apel a apreciat cerințele reprezentantului părții vătămate Căpățină V. privind încasarea prejudiciului cauzat de la stat, drept nefondate, a solicitat dat fiind faptul că el și soția sa sînt pensionari, or legea procesuală expres prevede încasarea prejudiciului efectiv cauzat de la autorul faptei ilicite.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul a contestat-o cu recurs ordinar solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia el să fie achitat de săvîrșirea infracțiunilor incriminate.

Inculpatul în cererea de recurs invocă că instanța de apel greșit ajuns la concluzia că vinovăția sa în comiterea infracțiunilor incriminate este demonstrată cu certitudine.

Mai mult ca atît, instanțele inferioare la adoptarea hotărîrilor s-au bazat doar pe declarațiile părții-vătămate și nu pe întreg ansamblu de probe.

7. Procurorul a depus referință asupra recursului declarat de inculpatul Todica V., menționînd că acestea urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece criticele recurentului nu au fost argumentate conform exigențelor stipulate de art. 427 din Codul de procedură penală.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, din următoarele considerente:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor dosarului, decizia integrală a instanței de apel a fost pronunțată la 17 iulie 2015 în prezența inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal

al ședinței de judecată (Vol.I, f.d. 211) și tot în aceeași zi inculpatul a primit copia deciziei contra semnătură (Vol. I, f.d. 224), ceea ce a constituit o posibilitate reală a inculpatului de a declara recurs ordinar, în termenul stabilit de lege.

În atare împrejurări, instanța de recurs constată că, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțate integral la 17 iulie 2015, expiră la 17 august 2015, iar aceasta fiind considerată ultima zi de declararea a recursului.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, termenul de 30 zile de contestare cu recurs a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de către inculpatul Todica V., deoarece a declarat recursul ordinar la 24 noiembrie 2015 (Vol III, f.d. 28), adică cu mult timp peste termenul de 30 de zile de declarare a recursului ordinar.

În contextul dat, instanța de recurs consideră necesar de reținut că, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Raportînd situația reținută în cauză la prevederile art. 422, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul declarat de către inculpatul Todica V. este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către condamnatul *Todica Vasile Valentin*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2015, în propria cauză penală, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 26 februarie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru